

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Synodus Dioecesana Mediolanensis V. Quam Carolus S. R. E. Presbyter
Cardinalis tit. S. Praxedis Archiepiscopus habuit Anno à Chr. Nat.
M.D.LXXVIII. Gregorio XIII. Pontifice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

63

SYNODVS DIOECESANA MEDIOLANENSIS V.

Quam Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Praxedis
Archiepiscopus habuit

Anno à Chr. Nat. M. D. LXXVIII.

Gregorio XIII. Pontifice.

HEC Synodus nõ semel atq; iterum, sed tertio progata fuit. Primum enim Archiepiscopus visitationis Brixienfis, quã sibi summus Põtifex commiserat, & delegauerat, munere, occupationibusq; distentus, illã de more indictã stata die habere nõ potuit. Dein de conciliũ provinciale, provincialẽsq; actiones impediunt, quo minus anno sequenti, qui fuit MDLXXVI. illa iterum prorogata celebraretur. Post, peccatis hominum ita exigentibus, cum pestifera contagio in urbem, & dioccesim Mediolanensem se se infuderit; necesse habuit Archiepiscopus, charitatis, curæque suæ pastoralis, quam pestis acerbitas summoperè requirebat, officijs occupatus, eam tamdiu prorogare, & differre, quoad pestiferum incendium extingueretur. Itaque Dei munere dono que demum Anno MDLXXVIII. cum pestis omnino abierit; nihil ille antiquius potiusq; habuit, quã primò quoque tempore illam ritè celebrare. In qua synodo ita statuit, & sanciuit.

Indictio Synodi dioccesanæ in posterum facta est, non edictis, sed ratione veteri, quæ decreta, ac renouata in constitutionem superioris Synodi IIII. relata est.

In nomine Sanctæ, & Indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

NOS Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis Tit. S. Praxedis, Dei Apostolicęq; sedis gratia Archiepiscopus S. Ecclesię Mediolanensis, ad Dei omnipotentis, Beatęq; Marię semper Virginis, & Sancti Ambrosij Patris Patronique nostri laudem, hæc pro Christianę morum disciplinæ conformatione, qua clerum populumq; fidei nostre concreditum præluere totis in Christo visceribus expetimus, in nostra synodo dioccesana quinta decernimus, ita tuimus, ac sancimus.

D E C R E T A E D I T A
In Synodo Dioccesana quinta
Mediolanensi.

Decretum I.

BEATISSIMI Martyris Sebastiani ciuis Mediolanensis, cuius dies natalis iã vsq; à temporibus sanctissimi Patris, & Patroni nostri Ambrosij, sermone etiam eius martyrium celebrantis, à nostris maioribus piè cultus est, diem festum anniuersarium, qui est xiiij. Calen. Februarij, ex voto ob funestã pestis, quę urbem dioccesimq; Mediolanensem anno 1576. terretimè inuaserat, contagionem religiosè nuncupato, in tabulaque publicas ciuitatis relato, ab vniuerso, & clero, & populo urbis Mediolani piè item sanctęq;

sanctęq; coli atq; obseruari mandamus, vt reliquos Sanctorum festos solennęque dies, qui ex precepto instituto que ecclesię coluntur.

Ex eadem præterea voti nūcupatione, pridie illius festi diei ieiunium ab eodē clero populoq; Mediolanensi agi celebrariue præcipimus.

Idem etiam in diocesi à locorum scilicet incolis præstetur; qui eidem beatissimo martyri, alijsq; sancto, proxime peccati silentiæ temporibus eius rei votum fecerunt.

Decretum II.

De diebus festis, & vigilijs euulgandis.

ut. de fest. di. cultu. 4. Vigilię au. 16. pag. 16.

DIERVM festorum, qui in vrbe diocesiq; nostra Mediolanensi coli, & Vigiliarum item, que ieiunio abstinentiæ obseruari debent, tabula, de qua in diocæsana synodo per nos conficienda concilij prouincialis tertij decreto cautum est, hoc ordine præscripta in singulis mensibus, ab vnoquoque parochiano marumve curatore in illis populo denunciandis seruetur.

Tabella dierum festorum, & vigil. infra cum de tabellis suo loco posita est.

Decretum III.

De Dominica in capite Quadragesimæ.

DIVINO munere operarij nos in hac vinea colenda constituti, perpetuo constantiq; culturę spiritualis studio in id incumbere debemus, vt sancto sum institutorum, sacrorumq; rituum disciplina, à beatissimo patre pastoreque nostro, & Ecclesię Doctore Ambrosio salutariter, ac diuinitus introducta, non modò in hac Ambrosiana ecclesia pię sanctęque conseruetur; sed etiam si que vlllo modo prætermissa est, qua debet religione, in vsum consuetudinemque reuertatur.

Cum igitur in sanctissimis Ambrosianis institutis, vnum (preter cetera quę cum vitio morumq; corruptelis, & negligi, & violari magno cum animi dolore vidimus) illud sanè sit, quod de Dominica, que in capite Quadragesimæ dicitur, alias tum literis nostris monuimus atque ediximus, tum edicto etiam sanciuimus; eo ipso de genere quò diligentius pro Archiepiscopalis officij munere cautum sit in perpetuum, hæc vt in

fra decernimus, & constituimus; que planè à clero, & populo, qui Ambrosianę ecclesię nostrę institutis religiose adstrictus tenetur, sanctę inuiolatęq; seruari in virtute sanctę obedientię præcipimus, iubemus, ac mandamus.

Dominica, que in capite Quadragesimę more Ambrosiano dicitur, vt reliquę Dominicę quadragesimales seruetur item; ab eaq; abstinentię quadragesimalis initium planè fiat; cum non solum ex sanctissimo patrum testimonio, sed ex sermonibus, & doctrina in primis eiusdem B. Ambrosij, præcisq; huius ecclesię tabulis, atq; ex omni rituum certissima ratione, illam in Quadragesimę diebus primam Dominicam, & numerari, & esse liquidò constat.

Proinde à cibis, que quadragesimali tempore lege ieiunij vetiti sunt, abstineat clerus, & populus omnino eo die, sicut alijs dominicis quadragesimę diebus.

Nuptiarū celebritas dominico illo die ne agatur itidem, vt sacrorum canonum iure, Tridentinęq; sanctione, ceteris quadragesimalibus diebus agi interdictum est.

Quęcumque apostolicis sanctionibus, sacrosanctis canonum decretis, conciliorum constitutionibus, de sanctę quadragesimę cultu, religiosaq; obseruatiã, vel instituta, vel decreta sunt; eadem ad huius dominicę, que Quadragesimę prima est, cultū pertinere decernimus: ita vt qui hunc diem violarit, culpę reus perinde sit, ac si alium quadragesimę diem violasset.

Quò autem religiosus hæc dominica prima quadragesimalis colatur, quò debet obseruantię officio; Archidiaconi Metropolitanę nostrę ecclesię sit, in Epiphanię solennitate, vt Paschę celebritatem denunciati; ita (quò etiam de quadragesimę denunciatione antiquo canone institutum est) sic quadragesimalis abstinentię initium denunciare, in ea ipsa Dominica scilicet omnino sanctę fieri.

Parochi verò singulj, tum qui in vrbe sunt, tum diocæsani, hoc itidem præstent, ac denuncient in Dominica proxime præcedenti, que Dominica in quadragesima dicitur.

In Ca-

Scff. 24. decret. de refor. matr. cap. 10.

In Calendario demum anniuersario
notetur hic dies quadragesimæ primus.

Decretum. IIII.

BARBÆ radendæ institutum, à pa-
tribus in Concilio Carthaginensi sanc-
citum, quodq; ex summi Pontificis Gre-
gorij VII. literis longè antiquissimum
esse perspeximus, iam olim in omni fe-
rè ecclesia, & in nostra hac Ambrosiana
ad hæc vsq; tempora (vt nos vidimus)
à plerisq; sacerdotibus antiquæ sanctio-
ris disciplinæ studiosis conseruatum, ac
deinceps nostris literis per nos ad vsum
consuetudinemq; reuocatum; ita in per-
petuum retineri præcipimus ac manda-
mus, vt vnusquisque sacerdos & cleri-
cus, quocunq; gradu dignitateve præ-
ditus barbam radat.

Decretum. V.

AVXILIANTE Christo Domi-
no iam quintam synodum diæcesanam
hoc sacro loco celebrauimus: at vos con-
scij estis, multa deesse, ad eorum que de-
cretis & diæcesanis & prouincialibus
præscripta sunt vobis, perfectam execu-
tionem.

Qua in re vnuscuiusque Visitatoris no-
stri, præfecti regionarij vrbis, atque sin-
gulorum etiam dignitatem & canonica-
tum in basilica nostra Metropolitana,
in collegiatiue tum vrbis tum diæcesis
nostræ Ecclesijs obtinentium, ac Vica-
riorum foraneorum, & testium synoda-
lium, & omnium denique ac singulorū,
non modò sacerdotum sed clericorum
etiam cuiusuis ordinis, quibus ecclesi-
astica disciplina leges constitutæ sunt,
studium, operam, diligentiam, sollicitu-
dinem desideramus, atque requirimus.
Proinde non solum monitiones, quas in
synodo diæcesana quarta contestati vo-
biscum adhibuimus; & quò diligentius
studiosiusq; ad illarum vos præscriptum
conformaretis, easdem imprimi man-
dauimus; sed etiam quorundam decre-
torum, quorum executionem diligenti
studio quamprimum præstare debetis,
tabellas aliquot ante mensibus editas,
& vobis traditas, iterum vobis vniuer-
sis & singulis in hoc diæcesano conuen-
tu inculcari diligenter iussimus et man-

dauimus.

Vestrum igitur erit, cum tantopere per
nos omni officij genere excitati sitis, ad
absolutam quandam decretorum om-
nium executionem, studiosè, accuratè,
perpetuq; sollicitudine agere, curare,
atque adeo perficere, vt vnuscuiusque
vestrum diligentiam verè ecclesiasticà
commendemus; nec verò accusamus aut
damnemus negligentiam.

Aliquot selectorum decretorum execu-
tio, præcipuo sollicitudinis stu-
dio præstanda.

FENESTRÆ, vnde extrinsecus
Missæ sacrum inspicere & audiri potest o-
cto dierum spatio amoueantur, murove
obstruantur.

Fenestræ item aliæ, vnde in ecclesiã
introspicijatur.

Seruitutes ab omni ecclesia ad octo
item dies amoueantur omnino; ita scili-
cet, vt ab ædibus clericalibus per eam
nulla exportatio, nulla importatio, nul-
lum iter, nullus transitus fiat, nõ prospe-
ctus, nec verò alia eiusmodi seruitus.

De ædificijs laicalibus ecclesiæ parie-
tes attingentibus, præstetur, quod decre-
tis prouincialibus constitutum est.

De officinis eidem coniunctis, præste-
tur itidem vt mox supra.

De luto, illiue, sordibus disijciendis
& amouendis, præstetur & agatur ex de-
creto concilij prouincialis in. & ex præ-
scripto instructionum nostrarum.

A locis sordidis cruces, & sacræ ima-
gines, quindecim dierum spatio amo-
ueantur.

Altaria cappellæ maiori aduersa, aut
sub ambone, suggestore, aut ad pilas,
columnasve enlocata, octo dierum spa-
tio amoueantur, ex præscripto visitatio-
nis apostolicæ.

Altaria item in lateribus cappellarū
posita, ad tres menses amoueantur; in ea-
rumq; medio exstruantur.

Sepulcra lapidea ex ecclesiæ cœmite-
rijve pavimento indecenter eminentia,
octo dierum spatio tollantur.

Sepulcra itidè operimētū visitationis
apostolicæ decreto præscriptū non habē-
tia, ad quindecim dies humo oppleantur,

Illa item, quorū os bradellę altarıs propius est tribus cubitis, ad tres mēses obstruantur, humoq; iniecta oppleātur.

Item de sepulturis fiat bradellam altarıs attingentibus.

Cœmeteria duorum mensum spatio sepeliantur: alio qui ne in ijs, aut in ecclesijs sepeliantur, sed in cœmeterio propinquiori quod septum sit.

Crux trium mensum spatio in medio cœmeterij collocetur.

Crucifixi imago in omni ecclesia ad cappellę maioris ingressum affigatur.

In frontispicio cuiusvis ecclesię ex instructionum fabricę ecclesiasticę præscripto, quamprimum fiat.

Suggestus in omni ecclesia parochiali, ex forma ijsdem instructionibus comonstrata struatur.

Altaria portatilia, mensura ampliori in ijsdem instructionibus demonstrata parentur et fiant: reliqua minori mensura, ad constitutum tempus visitationis apostolicę decreto confringantur.

Turri campanili, ex earundem instructionum præscripto, ostium cum suis valuis, clavis, seras, pessulove ad mēsem fiat.

Supellex ecclesiastica duorum mensum spatio in vnaquaque ecclesia hæc vt infra paretur.

PURIFICATORIA, | numero
Corporalia. | & ratio
ve olim præscripta.

Superpellicea quatuor; duo scilicet quę parochi rectori ve ecclesię; ac totidem clerico vsui sint.

Signacula Missalium.

Capsula, quam scatulã dicunt, in qua purificatoria includantur.

Capsula item pro corporalibus.

Mappę pro manibus abstergendis.

Vas ad vsũ lauandi corporalia, & alia huiusmodi.

Vasculũ rotundũ pro recondendis hostijs magnis, & alterũ item pro paruis.

Tabella orationum ante & post Missę sacrum dicendarum.

Tabella secretorum in Missę sacro.

Tabella orationum, quę a sacerdote dicuntur, cum Missę sacrum facturũ, vestes induit, & exiit.

Quę in zdificatione, fabricave cuiusvis ecclesię perpetuò caueri vel curari debent, hæc sunt.

NE in ecclesia quidquam noui zdificij sine concessu nostro literis exarato fiat.

Ne item noua ecclesia exstruatur.

Ne sine concessionis etiam nostrę literis cappellę, altarise locus detur, neque rursus cappella, altare ve exstruat.

Ne præterea sine facultate à nobis data, & scripto exarata, oratoria etiã vbi non celebratur, fiant; neq; item pile struētiles sacrarum imaginum erigantur.

Ne sacrę imagines ante apponantur, quã stata prece benedicantur.

Ne campanę ante statam solennē benedictionē in turri campanili appēdātur,

Campanis conslandis caueatur ex instructionum præscripto ab inscriptionibus non probatis.

Ne in ecclesia sine cõcessionis nostrę literis sepulera struantur, fiant ve.

Ne in sepulcris item, aut in ecclesijs, epitaphia, elogia, inscriptiones, alia ve literarum monumenta; nisi à nobis primũ probata, fiant, sculpantur, exarentur ve.

Curetur, vt cœmeteria vsurpata, ex decreto nostro prouinciali recuperētur.

Sepeliēdi in cœmeterijs vsus restituat. Lampas non è latere, sed in medio altaris.

Eadem ex instructionum præscripto aurichalco contexta sit.

Quę ad reliquum ecclesiarum cultum perpetuò curari oportet.

VT immunda illuuias, vrinę proiectio, lutum, & sordes cuiusvis generis, à cœmeterijs & parietibus ecclesię arceantur: arbores, arbusta, stirpes, vites, hederę, rubi, spinę, & cætera id generis ab ecclesijs & oratorijs procul sint, & amoueantur.

A cœmeterijs itē quamprimũ conuellantur stirpes, & arbores etiã infrugiferę.

A puluere, puluerulentoq; situ, & ab araneis, crebrò, & ecclesijs, & earũ partes, & oratoria mudentur & purgantur: pauiementa item sepius verrantur.

Capsu-

Capulæ elemosinarie in vrbe ad mensem vnum, in diæcesi ad duos menses, ex visitationis apostolicæ præscripto ne sint, sine scripta nostra facultate.

Sedilia muliebria, vulgo bradelle, statim amoueantur.

Noua ex instructionum nostrarum modo præfinito fiant.

Profana priuatim, proprieq; intus collocata, ex visitationis apostolicæ decreto statim attribuantur atq; addicantur.

Ne in ecclesia, camiterio, atrio, vestibulo, porticu, foribus, parietibus, stillicidij finibus, res venales, neq; ad ecclesiæ quidē vsu, nec verò à clericis ipsis proponantur, assignantur, apponanturve.

Ne laica supellex, frumentum, legumina, fruges, nec verò instrumenta fabrilia in ecclesia reponantur.

Ne valuis foribusve ecclesiæ schedulæ aut scripta rerum profanarum assignantur.

Exportatio & importatio rerum profanarum, iter item, transitusve ad rerum item profanarum vsu tollatur omnino.

Vniuersitatū cõsilia ab ecclesijs prorsus remoueantur.

Ad supplicij significationem campanæ ne adhibeantur.

Ne in ecclesia scholæ, præterquã doctrinæ christianæ, absque concessu nostro literis exarato habeantur.

De mulieribus bene velatis, vt edicto nostro cauetur, executio verè, oinoq; sit.

Omnis irreuerentia conuersationis, vt Pij Quinti Pont. Max. sanctione, & decretis nostris prouincialibus cautū est, prorsus tollatur.

Mendici vagantes ab ecclesia excludantur.

Custodes, clerici, & alij ecclesiarum ministri, ad quos pertinet, in admonendis, & deferendis mulieribus ad præscriptum non velatis, & viris item in Missæ sacro genua non flectentibus, aut in ecclesia irreuerenter versantibus, aut mendicis, per ecclesiam vagantibus, officium suum accuratè omnino exequantur.

Mulcta exigatur, Pij V. Pont. Max. sanctione rectoribus ecclesiarum, custodibus, & Capitulis proposita, eos corrigere negligentibus, qui in ipsis ecclesijs irreuerenter versantur.

Circulatores, & ludentes pila in pla-

teis ecclesiarum, quò tempore diuina officia in illis celebrantur, multa plectantur.

Decretum concilio prouinciali primo editum de confugientibus ad ecclesias, seruetur omnino.

Ecclesiarum & Oratoriorum clauës, si quæ ecclesiæ sunt, quæ illas non habent, octo dierum spatio conficiantur, & in custodiam parochi tradantur; aut si necesse est, alij item ex concessu Vicarij foranei, non conductori tamen, mulctæ pœnæve cautione facta, si ad profanos vsus adhibeantur.

Ecclesiæ parochiales certis horis ad tabellæ præscriptum claudantur.

In oratorijs minoribus latitudine cubitorum viij, longitudine cubitorum decem, Missæ sacrum non fiat.

Altaria singula cruce in medio collocata semper ornata sint.

Ab vniuscuiusq; eorū præterea utroque latere decenter positis candelabris duobus.

Vestita item sint mappis mundis tribus: quarum exterior oblonga, ad imam vsque altaris partem pertingat; reliquæ duæ breuiores sint.

Gradus quoque lignæ ab vniuscuiusque altaris tergo collocatus, mappa sternatur.

Tela viridi altaria singula consternantur, nè puluere aliave forde mappæ inquinentur.

Ornata item sint pallio coloris cum diei festi feriæve ratione congruentis, ex instituto S. Ecclesiæ.

Tabella secretorum, etiam in vnoquoque altari apponatur. Quæ tabella peracto Missæ sacrificio erecta ne stet; sed depressa, sub tela mappaue recondatur.

Ecclesiarum quæ frequentantur, altaria singula, cum fores ecclesiæ patent, ijs ipsis ornamentis semper instructa atq; ornata sint.

In reliquis ecclesijs idem diebus saltem festis præstetur.

Altare maius, decentiori insigniori q; semper ornatum ac vestitu instruat.

Et pluribus lampadibus cum vna tantum accenditur, illa media accendatur.

Sacris corporibus sanctorum, & reliquijs insignioribus lampas adhibeatur perpetuò.

Bulla Pij V.
6. Cal. Apr.
1566.

Bul. ead.

In diuinis officijs præsententur omnino hæc quæ sequuntur.

C L E R I C I singuli superpellicem habeant, idq; ex decreti nostri præscripto, forma decenti.

In processionibus modus versandi & conuertiendi clero præscriptus seruetur accuratè.

De funeralibus editæ instructiones, perpetuò diligentique executionis vlu planè seruentur.

In festis sanctorum solennitas officij ex decretorum uostrorum præscripto peragatur, & cultus item.

In Missæ solennis sacro lectio etiam ante epistolam, vt in ecclesia Metropolitana fit, canatur, vbi ritu Ambrosiano fit.

In Missæ sacro, etiam quo tempore sacerdos secretò agit, & in alijs diuinis officijs, cantus à sacra ea actione alieni neque probati non adhibeantur, canantur ue.

Sacræ communionis ministris præbendæ in Missæ solennis sacro institutum seruetur.

Itidem in feria quinta, die scilicet egræ Domini præstetur.

Sacrarum vestium color pro ratione temporum conueniens, quantum fieri potest, seruetur.

Disciplina chori, tum in conueniendo ad diuina officia, tum in conuersando eo loci, tum in recedendo, decretis nostris prouincialibus præscripta, inuiolatè seruetur.

In diuinis officijs extraordinarijs tabella concilio prouinciali tertio præscripta seruetur: cuius rei causâ præfectus & punctator sit.

Processionum tabella per nos edita in executionis vsum inducatur.

Clerici certi deligantur, qui custodiunt munus, & alias ecclesiasticas functiones & officia, vt potè in Missæ sacro ministrandi, & alia id generis præsentent, amotis ab eiusmodi officiorum functionibus laicis.

Ineatur ratio, quæ prouisum sit sustentationi clerici, qui in ecclesia parochiali inopi inseruiat; & illorum item, qui in Angulis appellatis ministrum nauant;

& aliorum præterea, qui minorum ordinum functiones obeunt.

Instruat in Missæ sacro ministraturus.

Superpellicem loco vestis exterioris super tunicam talarem à sacerdote Missæ sacrum facturo, vbi potest, adhibeat, antequam reliquis sacris vestibus induatur.

Qui Missæ sacro interfunt, si qui sunt qui vel genua ambo non flectunt, vel genibus ita flexis non persistunt, vel altaris gradibus propius accedunt, vel vestitu non congruo, capiteve non detecto, adsunt, vel in ecclesiæ foribus stant; à sacerdote celebraturo, aut Missæ sacro inchoato à clerico ministro moneantur.

Ne paupertatis prætextu ad Missæ sacrum conuenire quis omittat.

Missæ sacrum ne coram publicè criminosis fiat.

In Missæ parochialis sacro cum Corpus Domini eleuatur, signum campanæ detur semper: in alijs verò Missis tintinabulum pulsetur.

Erratum punctationes peractis diuinis officijs in sacristia, denancientur, præsentibus ecclesiasticis hominibus qui eo loci aderunt.

De moribus, & studijs cleri, hæc vt infra omnem executionem habeant.

C L E R I familiæ delectus decretis prouincialibus præscriptus, & vestitus item ratio seruetur: de armis item non ferendis.

De supellectili, mensæ frugalitate, & de sumptibus superuacaneis, decretis nostris prouincialibus pareatur.

De recitando diuino officio, modus & decens ratio decreto nostro demonstrata, in executionis vsum inducatur.

Superpelliceo clerici, qui scilicet minoribus ordinibus, aut subdiaconatu, diaconatuve initiati sunt, sacram Eucharistiam sumendo se induant.

Omnis clerus confessorijs sacerdotibus ad confessiones eorum audiendas delectis & probatis peccata confiteantur.

Itidem præsentent clerici inferiores sacerdotibus.

Cre-

- Crebro isti ex decretorum nostrorum præscriptis confiteantur, & sacram communionem sumant.
- Ad ipsamque præsent in ecclesia nominatim constituta, & in Missæ solennis sacrosancti monitionumque huius rei scriptu afferant.
- Clericalis vestitus, ex concessionis nostræ literis sumatur.
- De ijs quæ infra nominatim ex decreto ram nostrorum præscriptis recensentur, regula, & leges ab vniuersis & singulis ecclesiasticis hominibus seruentur.
- De tonsurâ.
- De interula.
- De caligis.
- De calceis.
- De veste interiori.
- De veste exteriori.
- De cingulo.
- De pallio ferrarolo.
- De parochorum vestitu exteriori, de toga scilicet, & caputio.
- De canonicorum dignitateq; prædicatorum Metropolitanæ ecclesiæ vestitu exteriori.
- De mantelletto breuiori.
- De reliqui cleri vestitu exteriori.
- De cleri vniuersi vestitu itinerario.
- De pileo, reticulo, & subbirreto.
- De torquibus & anulis non induendis.
- De dignitate sacerdotali & clericali, morum splendore tuenda.
- De titulo ambitioso.
- De incensu & gestu.
- De consuetudine probatorum vtêda.
- De otio cauendo.
- De ridiculis, & obscenis libris abijciendis.
- De musica clericorum in laicalibus conuiuijs.
- De conuiuijs & comestationibus cauendis.
- De cauponis.
- De choreis & laruis.
- De saltationibus & ludis.
- De comedijs & spectaculis.
- De venatione.
- De pernocatione & seessu nocturno.
- De armis non ferendis.
- De mulieribus non docendis.

- De negotijs secularibus fugiendis.
- De famulatu & obsequijs laico non præstandis.
- De clericalium ædium honestate.
- De imaginibus turpibus tollendis.
- De clausura ædium canonicalium.
- De mulieribus in earum habitatio- ne non admittendis.
- De canonicalium ædium locatione, ex præscripto decreti prouincialis & diocesani.
- De clericalium etiam ædium locatio- nibus ex eodem prouinciali decreto.
- De officio ritu Ambrosiano recitâdo.
- De modo recitandi.
- De precibus congregationis initio & fine dicendis.
- De cleri studiorum ratione, ex regu- lis concilio prouinciali tertio constitu- tis præstanda.
- De librorum clericalium delectu, & apparatu, & lectione.
- De parochorum libris.

De bonis ecclesiarum hæc præsentur vt infra.

FORMA in locâdis decimis decre- to Synodi diocesane 1111. præscripta.

De decimis & primitijs, etiâ à nobi- libus soluendis, ex ratione præfinita in synodo diocesana nostra 1111.

Oblationum vsus in Missæ solennis aut parochialis sacro diebus festis resti- tuatur.

Oblatio fiat offertorij tempore.

Offerentes Missæ sacro intersint.

Ad oblationem mares & feminae di- stinctè accedant; mares scilicet pri- mò, deinde feminae.

Oblatio à publicè criminosis ne ca- piatur.

Ne alij eam capiant quàm parochi.

Ne per ecclesiam accipiendè oblatio- nis causi parochus sacerdosve vegetur.

Ne rursus in oblatione patena, sed crux manipuli osculanda præbeat.

Oblationum venditio, & alij contra- ctus id generis prohibentur.

Parochi oblationis lucro cedant, nisi quibus id iure concessum ab Episco- po sit, aut aliâs legitime.

Caducitatum iura prosequenda.

Honorum & iurium vniuscuiusque ecclesie, ecclesiastice beneficij, aut Capituli, trium mensium spatio conficiatur, ex prescripto concilij provincialis primi.

De inuadentibus & asportantibus bona clerici mortui, decreta provincialia seruentur.

De ecclesie item scriptis instrumentisve à clerici mortui hæredibus ecclesie tradendis.

De ecclesiarum scriptis occultatis agatur ex decreto provinciali.

De cautione syngraphave solutionu, quæ ex prædijs ecclesiasticis in emphyteosim aut ad longum tempus locatis fiunt, decretum provinciale seruetur.

De bonorum item deuolutorum alienationibus.

De solutione anticipata.

De arborum incisione cauenda.

De bonorum ecclesiasticorum locatione propinquis non facienda.

Neque præterea patronis, nec cessionarijs, neque coniunctis item.

De bonorum ecclesiasticorum locationibus cum de melioribus ijs reddendis cautione, formula teneatur prescripta in Concilio provinciali secundo, & synodo diocesana secunda.

De bonorum ecclesiasticorum locatione publico instrumento conficienda, & schedulis prescribenda.

De ecclesie bonis quæ laici administrarint, instructiones seruentur vulgari ter editæ.

De Canonicis hæc ut infra præsentur.

CANONICORVM à choro, ab æntiam punctatores notent; eorum etiã qui residentie participes non sunt.

Punctationes autem anno confecto nobis tradantur.

Regulæ de capitulis celebrandis.

Quo tempore scilicet Capitula habeantur.

Vt ad ea canonici conueniant.

Ratio seruei tractationu Capitulariu.

Capitulum spirituale in singulas hebdomadas habeatur.

Cællarius capitularis eligatur, eiusque officium.

Capitularis archiuij locus statuatur illiusque item presectus.

De fructuum ad sacrificium pertinentium ratione & vsu, decretum in provinciali secundo concilio editum seruetur.

De fructuum præbendalium parte dimidia, alijs; emolumentorum portione soluenda primo anno, quo quis canonicus fit, ratio seruetur in sanctione Pij V. Pont. Max. & decreto provinciali prescripta; neque omnino excedatur.

Capitularia bona ne cuiquam de capitulo locentur.

In parochijs, quæ ex instructionum prescriptis hoc ipso tempore prælati debent, hæc sunt.

TABERNACVLVM maius, serico rubro (si non est) intrinsecus vestitur trium mensium spatio.

Conopæum ad illius tabernaculi cõtegendu vsu duorum mensium spatio.

Tabernaculum ite; aut si quod est ad vsu processionum, reconcinnetur duorum mensium spatio.

Lanula illius paretur duorum mensium spatio, ad formam in instructionibus prescriptam.

Pixis ite, vbi non est, ad menses duos. Vela decentia ad tegenda præxidibus vsu, mensis spatio.

Mappa etiam seu tobalea communie nis populi vsui, ad menses duos.

Laternæ ad sacræ Eucharistie comitandæ vsu, mensium duorum spatio.

Vasculum cum aspergillo, quo aqua benedicta ad ægrotos afferatur, mensibus duobus item.

Vasa purificationis forma præfinita, ad mensum.

Vasa tria sacrorum oleorum inter se distincta, forma in instructionibus demonstrata, vnius mensis spatio in vrbe, in diocesi verò duorum mensium.

Vas item alterum simile ante quadragesima proxima initium.

Vas item ex instructionum nostrarum forma, ante calendas Februarias fiat, ad aquæ baptismalis accipiendæ vsu.

Liber distributionis oleorum, duorum mensium spatio, in omni præpositura, ecclesia, & plebana quæ caput plebis dicitur.

cur, duorum mensium spatio paretur: & sit forma præfixita.

Confessionalia, modo & forma in instructionibus demonstrata ad duos ite mensis construantur; vel quæ extant, ad eandem formam redigantur.

Crucifixus, qui ad ægros deferatur, de ceater conficiatur duorum mensium spatio.

Thuribulum, acerra, & cochlear, forma demonstrata fiant mensibus item duobus.

A. Parochis præterea præsentantur hæc perpetuo.

INVESTIGATIO suspectorum de fide.

Observatio venientium è locis suspectis. Diligentia & cautio cum ijs qui è locis nomine hæresis suspectis redeunt, aut ad ea proficiscuntur.

Recognitio de improviso librorum qui venales circumferuntur.

Observatio diei festi sancti Patroni ecclesie sue parochialis; denunciatio item eiusdem, & reliqua decreto concilij provincialis tertij præscripta.

Instructio populi de ratione festi diei ei colendi, & denunciatio item eiusdem festi dominico die præcedente.

Occupatio pia populi diebus festis.

Instructio populi ante singulas anniversarias solennitates.

Admonitio opportuna, nè qui in vrbe habitare solent, diebus solennibus & in quadragesima rus eant, aut ibi morent.

Restitutio & conservatio diligens orationis vespertine.

Orationis item matutine instituti, ut scilicet diluculo in diocesi per horæ quadrantem, & in vrbe itidem dato campanæ signo è Metropolitana ecclesia, parochi ipsius præsentia in ecclesia, quo tempore oratio fit: eiusdem item crebra cohortatio ad populum de frequenti ad orationem conventu: admonitio item, ut si quis è populo staret ea hora ad ecclesiam precaturus non convenit, ubicunque tamen sit, vel domi, vel in officina tabernaculi, vel in agro, aliove loco, oret, facta illius horariæ preceationis significatione campanæ sono.

Commutio item, ut ob procellas

nimbosve datis campanæ signis populucoret, & ad litanias precesque in parochialem ecclesiam conveniant.

Restitutio veteris instituti de benedictione peregrinorum, & in itineris susceptione, & in reditu.

Impetratio literarum testimonialium, è in brevi peregrinatione, cum admonitione & præscriptione regulari, quæ in Synodo diocesana quarta explicatæ sunt.

Concio & sermo intra Missarum solennia, lecto scilicet euangelio.

Executio decreti visitationis Apostolicæ, de prædicatione quæ fit aliquando de libro.

Executio decreti, de ijs qui à parochi concione non absoluta discedunt.

Sollicitudo diligens pro fectorum cultu, ut scilicet à media nocte præcedenti vsque ad mediam noctem sequentem, festis diebus ab operibus servilibus & alijs prohibitis populus absteineat, ex præscripto decretorum nostrorum, & visitatoris Apostolici.

Custodia, & exhibitio exempli librorum parochialium, de baptizatis scilicet, confirmatis, & matrimonio iunctis.

Celebritas solennis benedictionis fontis baptismalis in ecclesiis plebanis, ex præscripto ordinationis nostre.

Investigatio de qualitatibus patrinorum, qui in baptismo adhibentur.

Cautio de nomine infanti imponendo in baptismo.

Instructio populi & obstetricum de forma baptismi.

Institutum benedictionis puerperarum.

Institutum benedictionis puerorum.

Liber de Communionibus peregrinorum & aduenarum in Pascha.

Monitio & delatio fidelium non communicantium in Pascha.

Executio decretorum de arcendis à communionem illis, de quibus in concilijs nostris sancitum est.

Instructio raro communicantium.

Instructio primo communicantium.

Instructio populi in frequenti communionem.

Vestitus communicantium modestus.

Armorum depositio in Communionem.

Communionem populi inter Missam semper cum potest.

E 4 Locus

Locus cōmunicantium distinctus; clericorum scilicet ad altare; laicorum in cappellæ chorive ingressu; mulierum in parte paulò remotiori.

Nulla elemosinæ queritatio tempore communionis fiat; nullaque ob eam causam vasorum expositio.

Communio ægrotis sæpè illam petentibus ne denegetur.

Pluvialis indutio ubi potest, in sacra Communione deferenda ad ægrotos.

Clericorum plurium comitatus.

Preces in via dum defertur.

Officium postquam detulerit.

Executio officij sanctione Pij V. & decretis provincialibus sibi præscripti, ut ægroti confiteantur.

Cura ut idem præsent, & ægrotantis familiares, & medici.

Denunciatio eorundem, delatiove ad Reverendissimum Archiepiscopum, ut alijs pœnis illos afficiat.

Denunciatio item medicorum nuper advenientium, nisi iurissurandi præstiti testimonium exhibeant: præmissio itè ne medendi artem interea exercent.

Executio scripti testimonij de ægroti confessione præstita, antequam medicus curationem suscipiat, præscripto tempore elapso.

Executio interdicti contra medicos integrè non servantes sanctionis illius præscriptum.

Executio decreti, de ijs qui extra digressis fines ad confessarios sacerdotes accedunt.

Regulæ de confessionibus, quo tempore, quo loco, nec verò in privatis ædibus audiendis.

Cautio de casibus Episcopo vel summo Pontifici reservatis.

Executio decreti de publica poenitentia non remittenda nec commutanda.

Executio decreti, de ijs Episcopo deferendis, quos solènter penitere oportet.

Decreti executio, de pecuniæ per peccatentes soluendæ attributione vel distributione.

Executio decreti de indulgentia etiã antiqua non promulganda sine approbationis nostræ literis.

Stolam & superpellicem induant sacerdotes, cum accedunt ad ministrandũ

sacrum oleum infirmorum.

Executio decreti, de modo deferendæ cum precibus.

Apparatus decès fiat in ædib⁹ ægroti.

Officij executio, parochi, præpositi, vicarij, & præfecti regionarij, erga parochum vicinum ægrotum.

Introductio instituti, de petenda benedictione archiepiscopali à moribundis, præsertim in vrbe, locove ubi Archiepiscopus sit.

Educatio & institutio puerorum com plurimorum ad militiam clericalem.

Processio, & supplicatio ante sacram ordinationem.

Residètia parochorũ in ædibus parochialib⁹ vera, cib⁹ & somnũ ibi capièdo.

Instituti introductio, de genuflexione: cum signum campanæ datur in elevatione Missæ.

Executio decretorum, de clericorum ministerio & adiumento parochis præstando in diuinis.

Institutum de processionibus generalibus mane obeundis, ut ex ante Missæ sacrum agantur.

Institutum de distinctione populi per parochias, in agendis processionibus, oblationibus, & alijs eiusmodi, retineatur in vrbe.

Itidem servetur in locis dicecesis, cũ parochiarum complurium homines cõveniunt.

Executio contra mulieres, ut in ecclesijs, & in processionibus, verè omninoq; ex præscripto nostro velatæ versentur, & incedant.

Celebratio anniversariorũ statis suis diebus, eorumq; notatio in libro certo.

Executio decreti, de elemosinâ sine ris officijs peractis, & loco separato distribuenda.

De mensa in funoribus.

De amissione emolumenti funeralis.

Instructio populi, de matrimonij vi, & sanctitate.

Cautio de consensu matrimonij non extorquendo.

Formulæ executio de concessione facultatis matrimonij celebrandi.

In matrimonio celebrando abusus ille tollatur, quo introductum est, ut candidas sponsi in manibus gestent.

Cautio

Cautio & diligentia de cohabitatio-
nibus suspectis nomine coniugum.

Instructio dominorum officinarum.

Amotio, aut emendatio imaginum ob-
scenarum in œdibus laicorum.

Supplicationes frequentes vacante
parochiali Ecclesia, ex cura vicari-
toris.

Officium cum populo de solutione de-
cimarum.

Instituti introductio, de benedicen-
dis oblationibus quæ extra Missæ fa-
cerentur, ex præscripto libri sacerdo-
talis.

Executio decretorum de populi im-
modestia, & alijs abusibus tollendis in-
oblationibus: de puellis item nubilibus,

quibus ne ecclesiarum quidem nomine
elemosinam quærere permittatur.

Decretum indictionis Synodis VI.
futuræ.

SYNODVM VI. diœcesanam,
quam ex sacri Tridentini Concilij de-
creto, anno sequenti M. D. LXXVIII.
iuuante Christo Domino celebraturi
sumus, cum stata ea die, quam in decre-
to nostro diœcesano præscripsimus, ha-
bere non possimus ob Concilij provin-
cialis celebritatem, quod per nos indi-
ctum, in idem ferè tempus cadit; eam
indicimus futuram esse die duodecima
mensis Iunij eiusdem anni.

SYNODVS DIOECESANA MEDIOLANENSIS VI.

A Carolo S. R. E. Card. Tit. S. Prædix Archiepiscopo.

Habita Anno à Chr. Nat. M. D. LXXIX.

GREGORIO XIII. PONTIFICE.

DECRETA quæ
in hac Synodo vj.
Archiepiscopus
consecit, per pau-
ca admodum sūt:
synodales actio-
nes ferè omnes
consumpsit gra-
uissimis concionibus pastoralibus: qui-
bus frequentissimum cleri conuentum
vehementer sanè accendit, cum ad om-
nem clericalem vitæ cultum, tum verò
ad sanctioris disciplinæ interioris insti-
tuta, quæ prodesse vidit ad maiores in
religiosè agendo progressiones. Quæ
verò literis mandata, & in hoc synodali
cœtu acta, de suggestu vt moris est, enun-
ciari voluit, hæc sunt.

DECRETA EDITA
in Synodo diœcesana sexta
Mediolanensi.

In nomine Sanctæ, & Individuæ Trini-
tatis, Patris, & Filij, & Spiritus
sancti. Amen.

Carolus. S. R. E. Presbyter Cardinalis
Tit. S. Prædix, Archiepiscopus
Mediolani.

Decretum. I.

QUONIAM nihil ferè se-
pius diuinis literis com-
mendatum est, quam cle-
ricalis ordinis hominum
vitæ integritas, innocen-
tia, fides, religio, pietas, virtutumq; om-
nium ornamenta, quibus domus Dei po-
tissimum excolitur; ideo vos vniuersos
& sine

De modo vi-
uendi tem-
pore Syno-
di.